

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 16 (3472) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Német szempontból nem rosszabbodott az ősz óta a harctéri helyzet

**Dittmar altábornagy nyilatkozata a Magyar Távírti Irodának
— Spanyolország ellen feltűnően éles hangot üt meg az angol
sajtó — Istanbul kiűritésére törvényjavaslatot készít
a török kormány**

Berlin. (MTI.): Dittmar altábornagy, a legismertebb német katonai szakíró, az MTL berlíni tudósítójával a keleti harctér helyzetét ismertette.

— Az ősz óta a harctéri helyzet német szempontból nem rosszabbodott, sőt, ha a lényegét tekintjük, azt mondhatjuk, hogy egyes helyeken azóta megszilárdult. Tény az, hogy a szovjet olyan hadjáratot kezdett, amely az ő szemponjtából reménytelennek látszott, végül azonban megfeneklett. Mi most az idényerésért harcolunk és a rendelkezésünkre álló időt ki is használjuk. Agonkiül egy bizonyos dolog bekövetkezésére várunk. Az előbbivel kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy mi kezdettől hosszú időre terveztünk és állítottunk be mindent. Egészen bizonyos, hogy

emberanyag szempontjából ezidő szerint jobban állunk, mint a Szovjet.

Ennek az a magyarázata, hogy mi nagyon takarékoskodunk az emberrel. Kétségtelen, hogy a múlt év júliusában megindult orosz támadásnak voltak számunkra igen válságos pillanatai, így elsősorban a szovjet támadása Zsitomir térségében. Ma már ennek az akkor vezérelmes támadásnak csupán helyi jelentősége van, mivel a lökés erejét sikerült felfogni. A vitehszki nagy támadásról is azt mondhatjuk ma, hogy megfeneklett. A július óta folyó harcok egyik legfontosabb tanulsága az a tény, hogy ma már az oroszok kénytelenek csapatokat egyik szakaszról a másikra áttolni, amint a hadihelyzet éppen megkívánja, ami annak a jele, hogy a Szovjet embertartalékai sem kimeríthetetlenek.

„Mi várunk valamire...”

— A harctér északi részén — folytatta az altábornagy — néhány nappal ezelőtt a Keleti-tenger elérése céljából megindult magyarországi szovjet támadásnak hadműveleti szempontból — meggyőződésem szerint — nem lesz meg a kívánt sikere, illetve ennek csak akkor lenne eredménye, ha az oroszok nagy német erőket tudnának beüzni. Ezt annál kevésbé tartom lehetségesnek, mert ez az egész nagy támadás egyetlen egy esetben sem sikerült. A keleti harctér további fejleményeinek kialakítása szempontjából két tényező fontos. Az egyik a szovjet embertartalékok tényleges behizonyosodott korlátok volta, a

másik pedig a ma harcoló szovjet katonák minősége. A műszaki csapatok, mindenekelött a páncélosok, de a tüzéség minősége is jó, sőt kitűnő. A gyalogság azonban, határozottan rossz minőségű. A harctérről hazajött bajtársak néha szinte felháborodva beszélnek arról, hogy a gyalogságot illetően milyen gyenge ellenséggel kell szembeálljanak. Ez annak tulajdonítható, hogy a szovjet már kénytelen vagy túlóregket, vagy túlfiatalokat, így 15—16 éveseket is a harctérre dobni.

— Már említettem, hogy mi várunk valamire. Természetesen nem csodára, hanem a fejlődésre, új fegyvereink és embertartalékaink bevetésére. Hiszen már eddig is sikerült kevés tartalékkal Zsitomirnál, Bardscevnél és Zsaskovnál nagyobb veszedelmet elhárítanunk.

— Még egy kérdésre akarok kitérni. Sztalin Teheránban hárommillió teli

hadserigről beszélt. Ez a hadereg csak hírverés, mert ha az oroszoknak három milliónyi tartalékuk volna, a mai helyzetben kétségtelenül bevetnék, sőt már be is kellett volna vetniük.

— Ennek a háborúnak legborzalmasabb válságát már átéljük a múlt év július és augusztusában, amikor Olaszország kiürítése következtében támadt réseket Olaszországban és a Balkánon hirtelen be kellett tölteni. De ebben a különösen válságos helyzetben is megtaláltuk a kivezető utat. Ha bekövetkezik az előzőlenség, amelyre természetesen mi is teljesen felkészültünk és hogy jól felkészültünk, azt Rommel vezértábornagynál mostanában történt látogatásom alapján magam is állíthatom — egy pillanattal sem lehet abban kételkedni, hogy ezzel a kétségtelenül súlyos feladattal is sikeresen megbirkózunk.

Vatikáni tiltakozás várható az angolszász gépek átrepülése miatt

Róma. (MTI.) A NTL jelenti: A Róma külvárosai ellen intézett támadások során angol-amerikai repülőgépek ismételtén átrepültek a Vatikánváros felett. Ez a körülmény élesen foglalkoztatja a Vatikánváros falai között élőket. Vatikáni körökben valószínűnek tartják, hogy a Vatikán tiltakozik a város átrepülése miatt.

Berlin. (MTI.): Január 20-án az esti órákban a birodalmi főváros ellen végrehajtott terrortámadás alkalmával — a Német Távírti Iroda értesülése szerint — a támadásnak már az első 9 percében csupán két kerület felett 10 ellenes négy motoros bombázót lőttek le. Berlin más körzeteiben még 11 nagy-

bombázó roncsait találták meg. A támadás során lakónegyedekben károk keletkeztek.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Csütörtökön a déli órákban 8 angol torpedóvető repülőgép Norvégia nyugati partja előtt Egersundnál megtámadott egy német hajókaravánt. A torpedók nagy részét sikerült kikerülni. Az egyik hajó elsősorban találatot kapott de továbbra is menetképes maradt. A részben közvetlen közelről történt támadás alatt a németek három angol torpedóvető-repülőgépet lőttek le. A sérült német hajónak sikerült elérnie a közeli kikötőt.

Találkozás a londoni török nagykövet ankarai tartózkodása körül

Istanbulból jelenti: (MTI.) Jól értesült ankarai körökben újságírói kitálalásnak minősítik azokat a híreket, melyek szerint Orbay londoni török nagykövet ankarai tartózkodása kormányalakításra áll összefüggésben. Tény, hogy a nagykövet nagyfönösége megbeszéléseket folytat kormányával, de ezeknek külpolitikai jelentőségük van. Ugyancsak kitálalásnak minősítik azt

a hírt is, amely szerint Rüstü Aras volt külügyminiszter — smet tevékeny szerepet vállal a politikában. Belpolitikai szempontból csakmák tábornoknak, a nagyvezérek főnökeinek távozása idézte elő a legelőkelőbb találgatásokat. Sokan hisztokra vezeték, hogy csakmák tábornok nem végleg vonult vissza a közéletből.

Istanbulból jelenti: (MTI.) Míg a

lapok Ankarából jelenti, a török kormány a közeljövőben törvényjavaslatot terjeszt a nemzetgyűlés elé Istanbul kiűritésének tárgyában. A törvényjavaslatot egészségügyi és gazdasági okokkal indokolják.

Tokióból jelenti: (MTI.) A Német TI jelenti: A szövetséges Németország verhetetlenül helyet foglal az európai küzdőtéren — mondotta Tozso miniszterelnök a japán országgyűlésen. — Japán és Németország — folytatta — elválaszthatatlan egészet alkot. A továbbiakban kijelentette, hogy hála a Mandzseukuóval folytatott együttműködésnek, Japán élelmészése nem ad okot nyugtalanságra, bármilyen hosszú is legyen a háború.

Éles sajtóhangok Londonban Spanyolország ellen

Londonból jelenti: (B. T.) Eden külügyminiszter Spanyolországra vonatkozó alsóházi kijelentései meglepően erős visszhangot keltettek. A Spanyolország ellen irányuló angol magyarázatok hangja hosszú ideje nem volt olyan éles, mint ma. A sajtó különösen kifogásolja, hogy a keleti harctéren küzdő ugynevezett kékhadosztályt a spanyol légió váltotta fel, ami az angol sajtó szerint bizonyítéka annak, hogy Spanyolország tovább folytatja a harcot a tengelyhatalmak oldalán.

Algírából jelenti: (B. T.) Le Trocquet Északafrika hadügyi és légügyi biztosa a nemzetgyűlésen kijelentette, hogy eddig a hadseregből és a légierőből kezeken 1100 tisztet bocsátottak el, fokozták le, vagy büntettek meg Vichyvel való együttműködés miatt. A hajóhad tisztjeinek fele ellen hajtottak végre valamilyen rendszabályt. Az eljárás lefolytatása után elbocsátották, lefokozták, vagy szolgálaton kívüli viszonyba helyezték a „bűnösöket”. Ezzel a tisztogatás a hajóhad kebelében befejeződött.

Csatay honvédelmi miniszter köszönete a Vöröskeresztnek a karácsonyi szeretet- csomagokért

A Magyar Távírti Iroda jelenti: A honvédelmi miniszter a honvédek részére juliusait szeretetsomagokról a következő átiratot küldte a Magyar Vöröskeresztnek:

A Vöröskereszt által felajánlott 1943. évi karácsonyi szeretetsomagokat a hadműveleti területen lévő honvédek között szétosztottuk. A Vöröskereszt részéről önként megisméltódó nemcséldozatkészség nagy erkölcsi értékét képvisel, mert a hadműveleti területen lévő honvédek a nagy ünnepek alkalmával emlékezőre köszönnek és látleben összefogja a családial és a hazával. Megnyugtat és erőt önk lelünkbe annak tudata, hogy az otthoniak a karácsonyi ünnepek alkalmával sem feledkeznek meg róluk. A példaadó nemcsélekedésért a Vöröskereszt központi bizottságának hálaomat és köszönetemet fejezem ki. Csatay vezérezredes.

Amit a tábori postáról tudnunk kell

Levelek, csomagok, utalványok stb. feladásának újabb szabályozása

A kereskedelmi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve szabályozta a tábori postaszolgálat működését és a tábori posta használatának szabályait. Hirdetmények útján is közli a közönséggel. Tekintettel a kérdés közérdekű volta, a tábori posta használatának szabályait az alábbiakban részletesen ismertetjük.

A kihelyezett hadsereghez és hadseregtől, valamint annak részei között, úgyszintén a katonai kórházakban (üdülőkben) ápolt háborús sebesülteknek (betegneknek) szóló, valamint a lötlük eredő postaforgalom lebonyolítására tábori postahivatalok útján hivatalos és postaszolgálati, valamint magánküldemények szállíthatók.

A tábori postahivatalokhoz a következő magánküldemények küldhetők:

a) **Közönséges, tehát nem ajánlott, 100 grammnál nem nehezebb nyitott vagy zárt levelek**, tábori postai (rózsaszínű) levelezőlapok, a posta esetleg a magán ipar által kiadott, egyéb nyitott levelezőlapok, továbbá nyomtatványok, hírlapok, áruminták és üzleti papírok.

b) **Értéklevelek** 1200 pengő érték és 100 gramm súlyhatárig.

c) **Csomagok** értéknnyilvántás nélkül, vagy 560 pengő értéknnyilvántásig, két kilogramm súly és bármely irányban 75 centiméter terjedelemtől, illetve az egyéni felszerelést képező és a szállítólevél feltüntetett tartalomnyilvántás szerint egyetlen darabból álló, vagy természetétől kifolyólag oszthatatlan tartalom (összerakható tábori ág, bunda, uokrók, matrac, lábszák, stb.) csomagok 20 kilogramm súlyhatárig és bármely irányban 150 cm. terjedelemtől.

d) **Tábori és magán postautalványok** (200 pengőig, külföldre pedig a levélpostai díjszabásában megállapított összegig). A tábori postahivatalokhoz címzett vagy a tábori postahivataloknál feladott hivatalos és magán csomagok feladásakor tábori posta szállítólevelek, a tábori postához címzett hivatalos és magán postautalvánnyal történő pénzküldésről a helyi földi forgalomban rendszeresített postautalványúrlapot, tábori postánál feladottaknál pedig a tábori postai úrlapot kell használni.

e) **A tábori postahivatalokhoz címzett magán táviratok** valamennyi táviróval vagy távbeszélővel egyesített postahivatalnál (postautalványoknál), valamint az állami és magántáviratok kezelésére felhatalmazott vasúti táviróhivatalnál feladható. A táviratot csak születésre, vagy halálesetre vonatkozó közlést tartalmazhatnak. Csak magyar nyelven szerkeszthetők, összebeszélte vagy titkos értelmű kifejezést nem tartalmazhatnak a terjedelmük (a cím, szöveg és aláírás) együttesen 20 szónál több nem lehet. A táviratoknál semmiféle külön kezelést, mint például — XP — — D — — RPX — stb. kikötni nem lehet. A táviratok csak a feladó veszélyére adhatók fel. A táviratot a feladó vagy megbízottja köteles a területileg illetékes rendőrkapitányságnál, ahol ilyen nincs, a csendőrség parancsnokánál elbírálás, illetőleg a feladás engedélyezése végett bemutatni.

Tábori postahivataloknál a következő magánküldemények adhatók fel:

a) tábori postai (zöldszínű) levelezőlap;

b) a posta vagy a magánipar által kiadott nyitott levelezőlapok;

c) közönséges, tehát nem ajánlott, nyitva, 100 gramm súlyhatárig;

d) értéklevelek 100 pengő érték és 100 gr. súlyhatárig, de csak a feladó parancsnokának írásbeli engedélyével;

e) csomagok bármely értéknnyilvántás nélkül, illetőleg 560 pengő értéknnyilvántásig, 3 kg. súlyig és bármely irányban 75 cm. terjedelemtől, de az egyéni felszerelést képező és a szállítólevél feltüntetett tartalomnyilvántás szerint egyetlen darabból álló vagy természetétől kifolyólag oszthatatlan tartalmu csomagok 20 kg. súlyhatárig és bármely irányban 150 cm. terjedelemtől;

f) tábori postautalványra 1200 pengő összegig.

A tábori postákhoz címzett magánküldeményeknél különleges szolgálatok nem köthetők ki. A tábori postánál feladott és a polgári postahivatalok által kézbesítendő hivatalos, valamint magánküldeményeknél a Postaügyi Szabályzatban megengedett különleges szolgálatot a díjszabás szerinti díjak teljes lerovása ellenében kiköthetők. A küldeményeket utánvétellel terhelni, a csomagokat pedig portósan feladni nem lehet. A tábori postahivatalokhoz címzett vagy a tábori postahivataloknál feladott magánjellegű postaküldemények csak közértelemű nyelven és írással írhatók. Titkosírás, gyorsírás és nem ellenőrizhető idegen nyelv (pl. héber stb.) használata tilos. A hivatalos és magán értékleve-

lekben és csomagokban személyes levelezés jellegével bíró közleményt elhelyezni tilos. Csomagok és postautalványok szelvényeire magánközleményt írni nem szabad. Tábori postacsomagokba romló tartalmú élelmiszert (nyers, főtt- és sült húst, friss gyümölcsöt stb.) és törékeny tárgyakat küldeni nem szabad.

A tábori postahivataloknál külföldre címzett postaküldeményeket általában nem lehet feladni. Külföldről érkező és a tábori postákhoz címzett vagy utánküldött küldeményeket a tábori postahivatalok címzettjeiknek akadálytalanul kézbesítik.

A tábori postahivatalokhoz címzett és a náluk feladott belföldre, vagy más tábori postahivatalhoz szóló hivatalos és magánlevél postai, valamint postaszolgálati küldemények után nem kell díjat szedni. Minden más hivatalos és magánküldeménynél a postai díjszabásában megállapított díjat kell fizetni.

Leveleknél a jobb felső sarokba „Tábori postával” megjelölés biztosítja a díjmentességet. Középre hosszirányba kerül a címzett vezeték- és keresztnév, nendfokozata, balra lennt a feladó nevét, foglalkozását és közelebbi lakóhelyét, jobbra lent pedig a tábori postahivatal számát kell megjelölni. Tábori postai levelezőlapoknál, csomagoknál, értékleveleknél a címzés ugyanolyan, mint a leveleknél, a „Tábori postával” megjelölés azonban elmarad.

A tábori postahivataloknál csupán hivatalos ajánlott levelekre, továbbá hivatalos és magán értéklevelekre, csomagokra, valamint utalványokra lehet felszólalni. A nem hivatalos értéklevelekre és utalványokra vonatkozó felszólalások csak a feladástól számított egy, a csomagokra pedig két hónap múlva fogadhatók el.

Kevés a tűzifa, veszélyben a népiskolai tanítás

Tizennégy nagyvárad iskolában 120 tanító működik

Nagyvárad, jan. 21. Tegnap délután 5 órakor Nagyvárad városi állam népi iskoláinak gondnoksága megtartotta a szokásos havi ülését. Ez alkalommal bemutatóra kerültek a munkatervi számadások kiadásai. Ezerévi 1943-ban a nagyvárad állami népi iskolák dologi kiadása 56.949 pengő 64 fillér volt. Ebből az összegből fizették ki az iskola-üzemeltetési, a padok, ajtó, javítási költségeit s általában fedezték az iskolák tisztogatásával járó kiadásokat. Nagyváradon 14 állami iskola van, melyeknek fűtése egyébként a múlt évben 23.080 pengőbe került. Nagy megtakarítást jelentett az iskoláknak az a körülmény, hogy a tanítást csak novemberben kezdték meg s még ezután is az enyhe idő hozza eltartott. Az iskolák fűtésére eddig 319 köbméter fűt szállítások let, amely mennyiségből a legtöbb iskolának csak 1-2 napra való tűzifája van; a legjobban álló iskolákban sincs több egy hétra való tűzifánál. Ilyen körülmények között a tűzifa hiánya miatt az időleges bezárással veszélye fenyeget a nagyvárad népi iskoláit. A helyzet ugyanis az, hogy az iskolák fűtésére szükséges tűzifamennyiséget ugyan kiutalták s annak elszállítására is adtak engedélyt, a fa mégsem érkezik meg, az általánosan ismert szállítási nehézségek miatt.

Említi a gondnoksági ülésen az épülfőfel, levő Ghillányi úti népi iskoláról, valamint arról, hogy a tavaszaig feltétlenül megkezdik a

Horthy István-telepi állam népi iskola építését.

A gondnoksági ülés elé terjesztett számadatok között szerepelt még az is, hogy az állam 13.769 pengő segélyben részesíti a nagyvárad állami népi iskoláit.

Pünkösdisták a bécsőség előtt

Nagyvárad, jan. 21. Érdekes ügyet tárgyalt ma délután a nagyvárad örökösök Várad-i tanácsa. Vád: a gyülekezési jog korlátozására vonatkozó intézkedés megszegése. Vádlottak: egy református vallású, jelenleg foglalkozás nélkül tanár, aki még a román megszállás idején felcsapott a baptisták pártfogójának; egy Kakucs Tódor nevű bányász, aki 57 éves földműves, aki a házában pünkösdisták összejöveteleit rendezte; a pünkösdisták ezekta működését 1939-ben helygymnáziumi rendeltetéssel betiltották; egy Butyvi János nevű, szintén bányász, földműves, aki a prédikátor szerepét töltötte be az időközben elhaladozó és végül a falusi román férfi és nő, akik az összejöveteleken résztvettek. A bűnök sem mindennapiak: a szuláttól becsenyeződött és kirozvolódott — imakönyvek

Az elsőrendű vád — a református vallású tanár — ellen az a vád, hogy volt a szervezője s irányítója ennek

Mozik műsora:

APOLLÓ: Kivirul az öreg szív.
BELVÁROSI: Hegyek leánya.
GASINO: Két leányt szeretek.
KORONA: Gróf Monte Christo II. rész

lákat s ugyanakkor Nagyvárad városa 25.023 pengő fordít ezre az iskolákra. Bejelentették az ülésen, hogy az állami segély felemelése ügyében a belügy és a kultuszminisztérium között tárgyalások folynak.

A 14 nagyvárad népi iskolában 120 állami népi iskolai tanító működik. Szé volt még a gondnoksági ülésen az óvodák helyzetéről is. Az óvodák száma Nagyváradon 16, amelyekben összesen 21 óvodák működik. Az óvodák dologi kiadása a múlt évben 19.453 pengő volt. Az óvodáknak van fájuk, ezekben nem lesz szünet.

Új beosztások a városházán

Nagyvárad, jan. 21. A polgármester dr. cseszj Csapó Ferenc polgármesteri titkárát saját kérelmére február elsejével a közigazgatási ügyosztályhoz osztotta be. A polgármesteri titkár dr. Monoki Sándor lesz, míg a lakáshivatal vezetését Chikán László aljegyző veszi át.

Bőripari munkások közgyűlése

A Nemzeti Munkaközpont bőripari szakcsoportja f. hó 23-án, vasárnap délelőtt 10 órakor közgyűlést tart, melyre ezúton hívja meg a vezetőség az összes nagyvárad bőripari munkásokat.

A közgyűlésen munkásbeszámoló tart Szabó János képviselő. Több fontos napirendi ponton kívül, a munkabér kérdést is tárgyalás alá veszik.

Összeült az állami iskolák gondnoksága

(Nagyvárad.) Tegnap délután 5 órakor összeült az állami iskolák gondnoksága s az iskolák számszámadatait és a jövő évi iskolaépítési terveket vizsgálta felül.

a pünkösdisták gyülekezésének s az összejöveteleken beszédet is mondott. Mindezen azonban ellene azon túlmenően, amit ő maga is beszélt, hogy t. i. évenként át látta a papok ak adminisztratív ügyeit és kijelentette, hogy a pünkösdisták szabad választásokkal megválasztott vezetőségét, — semmi bizonyíték nem mutatott fel s a falusiak s úgy nyilatkoztak, hogy öt életükben sohasem látták, dr. Szolnok kir. ügyész vele szemben a vádat elfejtette s a bíróság az eljárást megszüntette. Hasonlóképpen megszüntették az eljárást a 31 faluval szemben is, elvölés eméni, miután az említett összejövetelek két-három évvel ezelőtt történtek. Maradt tehát a vádlottak padján egyedül Kakucs Teodor, akit a bíróság végül is bűnösnek mondott ki gyülekezési jog korlátozásának megszegésével elkövetett vétségben és ezért 100 pengő pénzbüntetésére ítélte, de az ítélet végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

Feltűnő angol híresztelés Pápen legújabb szerepéről

Félhivatalos képviselő-e Pápen a szovjet kormányánál?

Berlin. (MTI.) Illetékes német helyről közlik, hogy a Wilhelmstrassén figyelmet kellett egy Bazelből keltezett jelentés, amely azt állítja, hogy német külöfufutárt küldtek Ankarába fontos utasításokkal Pápen nagykövét részére. A német diplomata állítólagos kijelentése szerint mostantól bizonyos értelemben Pápen a birodalom félhivatalos képviselőjének tekinthető a szovjet kormányánál. A Wilhelmstrassen ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy a nyilvánvalóan angol forrásból származó jelentés annyira átlátszó, hogy német részről tulajdonképpen semmit sem kell mondani. Ugyanebben az irányban haladnak azok a híresztelések is, amelyek szerint Pápen Törökországban bármilyen javaslatot terjesztett volna elő.

Churchill maga veszi kezébe a lengyel-orosz ellentét elsimítását

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenté Londonból, hogy Churchill miniszterelnök maga vette kezébe a szovjet-lengyel ellentét elsimítását. Hír szerint mostantól kezdve a szokásos a diplomáciai eszmecseréket kiegészítik levelezéssel és távbeszélgetéssel Churchill, Roosevelt és Sztalin között. A Daily Herald azt követeli, hogy tegyenek újabb erőfeszítést a szövetségesek közötti igazi politikai egység elérésére minden kérdésben.

Stockholm. (MTI.) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Churchill miniszterelnök esütörtökön fogadta a lengyel miniszterelnököt és külügyminisztert és megbeszélést folytatott velük az orosz-lengyel viszály ügyében. A megbeszéléseken Eden és a londoni lengyel nagykövét is résztvett. Churchill Londonba történt visszatérése óta most lépett először személyes érintkezésbe a lengyel illetékes körökkel.

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: A Basler Nachrichten stockholmi jelentése szerint Washington is ragaszkodik a mostani lengyel kormány elismeréséhez. Washingtonban nem tiltakozik, hogy a lengyel kormány átalakulását szovjet kívánságra amerikai szempontból nem helyeselnék, mert az egyértelmű lenne a szuverén állam belügyeibe való avatkozással.

Genf. (MTI.) A Neue Zürcher Zeitung washingtoni levelezője szerint Hull jegyzéke nem említtette meg a határok kérdését, hanem csak az Egyesült Államoknak jószolgálatát ajánlotta fel abból a célból, hogy ismét diplomáciai kapcsolatot teremtsenek a szovjet és a lengyel kormány között. Washingtonban remélik, hogy Sztalin elfogadja az ajánlatot.

Genf. (MTI.) Az Interinf jelenti: A lengyel menekült körökhöz érkezett jelentések szerint a londoni lengyel kormány a Szovjetnek Lengyelország nagy területeire irányuló bekebelezési szándékai hatása alatt megbízta washingtoni nagykövét, hogy követelje az amerikai kormánytól a Szovjetunió részére a bérteti és kölcsön szerződés alapján folyó szállítások beszüntetését. Hír szerint a nagykövét ez irányban már lépést tett Hull külügyi államtitkáránál.

Német vélemény Európa nemzeteinek jövő sorsáról

Berlin. (MTI.) A német külügyminisztérium esütörtöki sajtóértekezletén újból lerögzítették a német álláspontot Európa nemzeteinek jövő

sorsa tekintetében. A következő megállapításokat tették: Az Anglia és Amerika részéről főleg a lengyel-szovjet határkérdésben megnyilvánult valamennyi cselekedet e két ország tevékenységét bizonyítja. Érvényes angol kezesség nincs. Ha Németország ellenfelei győzének nem lenne egyéb az ellenség táborában.

Mint ahogyan a bizonyítékok értéktelenek, épügy nincs értékük az olyan kormányintézkedéseknek semmint az Atlanti Charta. Ezzel szemben Németországnak harcolnia kell és harcolni is fog mindaddig, amíg nem győzött és akaratát érvényesíteni nem tudta. Németország nem tár fel részletekben terveket, de már ismételtén kifejezésre juttatta azt az elvi álláspontját, hogy a kis nemzeteknek Európában továbbra is fenn kell maradniuk, létüket, kulturájukat biztosítani kell. A németek a cél eléréséért tovább harcolnak, viszont az

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonal déli részéről csak helyi harcok vannak jelenleg. Csapatok Sasov vidékén és Polonejtől délre ellentámadással visszafoglaltak néhány helységet. Ez alkalommal egy átmenetileg körülzárt támaszpontunk vitézül harcoló katonáit felmentettük. — Rjesicától nyugatra tovább tart a súlyos küzdelem. Állásainkba benyomult ellenséges harcsoportokat elkeseredett harcokban visszavetettünk. Vitebszk mellett, valamint Neveljtől északnyugatra és északra csak helyi jelentőségű harcselekmények voltak. Az Ilmen-tótól északra, Leningrádtól délre és Oranienbaumtól délre tovább tartanak a súlyos elhárító harcok. Egy helyileg korlátozott arcvonal kiegyenesítés közben Novogród városát kiürítettük.

A délolaszországi arcvonal nyugati részén az ellenség folytatja erős tüzéséggel és csatarepülőkkel támogatott támadásait. A teljesen szétrombolt Milturno város kemény harc

után elveszett. Minden más támadást, valamint az ellenségnek a Gargliano folyón való átkelési kísérleteit visszavertük. A középső szakaszon meglepettünk egy ellenséges sáortáborát és elpusztítottuk. Az ellenség ott nagy, véres veszteségeket szenvedett, ezenkívül foglyokat ejtettünk.

A Csatorna partvidékén a haditengerészet messzehordó ütegei célpontokat lőttek Doverban, Folkestoneban, Dealban és Ramsgateban. A január 1-től január 20-ig terjedő időben a tengerészet haderői kereskedelmi hajók légvédelme és a tengerészet légvédelmi ütegei 38 ellenséges repülőgépet lőttek le.

Berlin. (MTI.) Az orosz támadó tevékenység most Rjesicától eltekintve, egészen az arcvonal északi részére korlátozódott. Az orosz támadásnak most mutatkozott meg első sikere. Novogród feladása a német csapatok által. Illetékes német katonai körökben az északi orosz támadás legszembetűnőbb jellegzetességét a tüzéségnek eddig alig tapasztalt óriási tömegű bevetésében látják.

ba, minden talpalatnyi földet ismét a legsúlyosabb áldozatokkal voltak kénytelenek megfizetni, ez az oka annak, hogy az 5. hadsereg csapatait nagy mértékben leváltották. Angol csapatok vonulnak be ismét az észak-amerikai állásába. Német részről pontos megfigyelések alapján arra számítanak, hogy a nagy ellenséges előkészületek után a harcselekmények kiterjednek és fokozódnak még pedig úgy a nyugati partvidéken, mint abban a térségben, amely közvetlenül Cassino előtt terül el.

Lisszabon. (MTI.) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Stimson északamerikai hadügyminiszter közlése szerint az Olaszországban harcoló amerikai erők eddig hadműveleteik során összesen 2985 halottat, 12504 sebesültet és 3721 eltűntet vesztek.

Lisszabon. (MTI.) Mint a brit hírszolgálat a szövetségesek expedíciós hadseregének főhadiszállásáról jelenti, Tedder repülőbarnagy, az inváziós hadsereg helyettes főparancsnoka esütörtök reggel Angliába érkezett és átvette új tisztségét.

Lisszabon. (MTI.) A brit hírszolgálat jelentése szerint az angol király kihallgatáson fogadta Eisenhower tábornokot és Leigh Mallory repülőbarnagyot, a szövetséges inváziós hadseregek két főparancsnokát.

Újból légitámadás érte Berlint és Rómát

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Csütörtök este ismét légitámadás érte Berlint. Az időjárásra való tekintettel a németek erősebb kötelekek bevetésére számítottak, úgyhogy a légvédelmet kezdettől határozottan bevetették. A lelőtt ellenséges bombázók számát még nem állapították meg.

Róma. (MTI.) A Német TI jelenti: Róma szerdán újabb angol-amerikai támadás célpontja volt. A városnak főként külső területeire esett sok bomba. Sok asszonyt és gyermeket megöltek, a lakóházaknak súlyos károkat okoztak. Január 20-án a korai reggeli órákban az angol-amerikai

repülők megismételték Róma elleni támadásukat. A lakosságuk ismét sok halottja volt.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Német Távirati Iroda katonai levelezője a következőket írja a délolaszországi arcvonalról: Az 5. hadsereg január 18-án a gaelai-öböl felé keletre hosszút és alapos előkészítés után több hadosztállal támadta a német hadosztályokat. Az északamerikaiaknak sikerült véres és súlyos harcok után megszállni a német csapatok által kiürített Milturno helységet. A Gargliano mellett az északamerikaiak bár minden muszáki fegyvert tömegesen vetettek harc-

angolok és amerikaiak egyebet sem tesznek, mint cserbenhagyják a kis népeket.

Átalakítják az angol kormányt

Londonból jelenti: (B. T.) A Daily Sketch konkrét adatokat közöl a brit kormány küszöbön álló átalakításáról. A lap szerint Beaverbrook veszi át a hadügyi tárca vezetését. Grigg eddigi hadügyminiszter pedig az indiai ügyek minisztere lesz. Lord Simon lordkancellár helyébe Somermell főállamügyész kerül.

Stimson nyilatkozata az amerikai sztrájkokról

Genfből jelenti: (MTI.) Az United Press washingtoni jelentése szerint Stimson hadügyminiszter a szenátus hadügyi bizottságában úgy nyilatkozott, hogy azok a zavargások, amelyek az amerikai iparban időnként észlelhetők, hátrányos hatással vannak a harcra. A hátrányos hatással vannak a harcra. Általános munkakötelezettségről szóló törvény mellett foglalt állást éppen erre való tekintettel.

Tovább tartanak a súlyos elhárító harcok az Ilmen-tónál és Leningrádtól délre

Novogród városát kiürítették a németek

ba, minden talpalatnyi földet ismét a legsúlyosabb áldozatokkal voltak kénytelenek megfizetni, ez az oka annak, hogy az 5. hadsereg csapatait nagy mértékben leváltották. Angol csapatok vonulnak be ismét az észak-amerikai állásába. Német részről pontos megfigyelések alapján arra számítanak, hogy a nagy ellenséges előkészületek után a harcselekmények kiterjednek és fokozódnak még pedig úgy a nyugati partvidéken, mint abban a térségben, amely közvetlenül Cassino előtt terül el.

Lisszabon. (MTI.) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Stimson északamerikai hadügyminiszter közlése szerint az Olaszországban harcoló amerikai erők eddig hadműveleteik során összesen 2985 halottat, 12504 sebesültet és 3721 eltűntet vesztek.

Az inváziós hadsereg főparancsnokait fogadta az angol király

Lisszabon. (MTI.) Mint a brit hírszolgálat a szövetségesek expedíciós hadseregének főhadiszállásáról jelenti, Tedder repülőbarnagy, az inváziós hadsereg helyettes főparancsnoka esütörtök reggel Angliába érkezett és átvette új tisztségét.

Lisszabon. (MTI.) A brit hírszolgálat jelentése szerint az angol király kihallgatáson fogadta Eisenhower tábornokot és Leigh Mallory repülőbarnagyot, a szövetséges inváziós hadseregek két főparancsnokát.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

PÉNZÉT
ŐRZI,
ÉRTÉKÉT
BIZTOSITJA

A BUZAKÖTVÉNY

**100 kg. fa és 50 kg. szén szerezhető
be a fehér és rózsaszínű utal-
ványokra**

Értesítem a város közönségét, hogy a fehér és rózsaszínű falappal rendelkezők az alant felsorolt kereskedőknél a falpra 100 kg. tűzifát és bármely szénkereskedőnél 50 kg. szén szerezhethetnek be:

Folyó hó 24-én, hétfőn:
Pallós fatelepen: Himffy, Bulcsu vezér, Keszthelyi Zoltán utcák.
Zathureczky fatelepen: Zágonyi Dezső, Ecsedy, Gaál Mózes, Stark Gyula és Szent Anna utca 1—14 házáig.
Dr. Grosz fatelepen: Velencepart 85-től végig, Gyár-utca.
Hatvani fatelepen: Templom-utca 1—20-ig.

Bihar fatelepen: Iskola-utca. Templom-utca 21—26-ig.

Tyuskay fatelepen: Templom-utca 27-től végig, Krisztina-u., Szmekta György-u., Károly utca.

Surányiné fatelepen Ghilányi-út 26; Ghilányi-út 61-től végig.

Folyó hó 25-én kedden:
Dr. Grosz fatelepen: Balogh Máté, Tükör és Szent István-tér 1—8 házáig.

Surányiné fatelepen: Liliom-utca, Kapisztrán-tér, Fábian Lajos és Torna-utcák.

Jelen hirdetésben meghirdetett tűzifamennyiség folyó hó 29-én délután 5 óráig vehető át.

Nem azonnali elbocsátási ok, ha az alkalmazott elhallgatja korábbi állásait

A Magyar Tudósító jelenti: Egy gyárállalat még a múlt esztendőben a könyvelőt vette fel. Az alkalmaztatás előtt a könyvelő írásbeli pályázatában megnevezte, hogy korábban milyen cégekkel volt alkalmazásban, ahol referenciákkal szolgálhatnak felőle. Néhány hónapi alkalmaztatás után a gyárvállalat azonnali hatállyal felmondott. Indokolásul arra hivatkoztak, hogy a könyvelő a jelentkezéskor nem tett eleget a szolgálati

hűség követelményeinek, amennyiben nem sorolta fel valamennyi alkalmaztatási helyét. Csak azokat említette meg, ahol meg voltak vele elégedve, azt a három helyet, ahonnan azért bocsátották el, mert különböző természetű kifogások merültek fel ellene, tehát ahonnan hátrányos referenciákkal szolgáltak volna, nem említette meg. A könyvelő az azonnali hatályú elbocsátást jogtalannak találta és a gyárvállalat ellen felmon-

dási illetményeinek megfizetéséért pert indított. A központi járásbíró-ság, majd fellebbezés folytán a törvényszék dr. Bándy Zsigmond tanácsa az elbocsátást jogtalannak találta és ezért a gyárat felmondási illetményeinek megfizetésére kötelezte. A törvényszéki ítélet indokolása szerint a gyár fellebbezési érvelését a törvényszék alaptalannak találta, mert a gyár ezúttal is csak arra hivatkozott, hogy a tisztviselő a kapott bizalmi állás elnyerésével kapcsolatos tárgyalások során olyan körülményeket hallgatott el, amelyek reá nézve hátrányosak lehettek, de nem mondotta meg, hogy az elhallgatott alkalmaztatásokkal kapcsolatban mik azok

a körülmények, amelyek a könyvelőre nézve hátrányosak voltak, illetve alkalmasak lettek volna vele szemben a bizalom jogos megvonására. Egy magában az a körülmény, hogy a könyvelő korábbi alkalmaztatási felsorolásával néhány alkalmaztatási helyet kihagyott, azonnali hatályú elbocsátás jogos okát nyilvánvalóan nem képezheti, mert a törvényben felsorolt azonnali hatályú elbocsátási okok egyike alá sem vonható és a felek ilyen elbocsátási okot szerződésileg sem kötöttek ki egymás között. A gyárvállalatnak tehát a tisztviselő azonnali hatályú elbocsátására jogos oka nem volt.

Kállay Miklós miniszterelnök a magyar fennmaradás titkairól beszélt Lillafüreden

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Élet Pártja Lillafüreden szemináriumi előadásokat tart azzal a céllal, hogy a párt felsőházi tagjai és országgyűlési képviselői szakszerű előadások és eszmecsere útján behatóan foglalkozzanak a fontos magyar problémákkal. A szerda délután a vízgazdálkodásról és az öntöző művekről tartott előadásokhoz hozzászólt Kállay Miklós miniszterelnök is.

Valamint a természetben is egyszerre szoktak jönni az árvizek, belvizek és talajvizek, a politikában, a történelemben is csaknem mindig egy időben jelentkeznek a külső és belső veszedelmek. Az árvizek ellen töltésekkel védekezünk, a politikában is ezt kell tennünk, az ártalmas vizeket töltések közé szorítani és lecsapni. Azonban csak védekezni az áramlatok ellen, csak levezetni azokat, még nem jelent végleges megoldást. A politikában, a történelemben az eszmék, az eszméáramlatok történelmében az a helyzet, hogy ezekből a áramlatokból vissamaradó valamennyi értéket a nemzet érdekében hasznosítanunk kell, hogy termékegyébbe tegyük vele a magyar talajt. Azt az elvet követjük, hogy ebben az országban alkotni, vezetni csak úgy lehet, hogy minden titkunk, minden szándékunk az ország adottságait, lelkületét, egyéni karakterét jellemezze. Ugyanazt a célt, amelyet másutt egy-egyesebb adottságok folytán sokkal könnyebben lehet elérni, mi csak önmagunk adottságainak ismeretével, önmagunkhoz való alkalmazkodással érhetjük el. A magyar fennmaradás titka nem idegen példák követése, hanem az, hogy a magunk módja szerint a magunk eszközeivel és lehetőségeivel igyekezzünk elérni ugyanazokat az eredményeket, amelyeket mások nagyobb lehetőségek, más adottságok között sokszor könnyebben érnek el. Különösen vonatkozik ez a mára, amikor nagy hullám közeleg országunk határához. És ha közeleg az ár, nincs más jelszó, mint „minden ember a gátra!” Védekezniünk kell, mert különben előnt az árvíz, amelynek az a tulajdonsága, hogy mindig a legkiebbs ellenállás vonalát keresi.

Védekezniünk kell minden erőnkkel és ugyanakkor vigyáznunk kell arra is, hogy talajvíz fel ne jöjjön, a belső vizek termelésünket, munkánkat, életünket tönkre ne tegyék. De nemcsak egyik oldalon védekezünk, mert akkor a víz a másik oldal felé talál utat, hanem egységes elgondolás szerint a part minden oldalát védjük a veszedelem ellen. A mai nehéz időben mindent aszerint értékeljünk, hogy mennyire áll a magyar egység az ország megmentése szolgálatában. Az egység megbontásával nem lehet árhullámokat feltartani. Meg kell találnunk a módját annak, hogy összefogjon minden magyar, mert ha mindenki ott áll a gáton, még az árvíz is meg tudja akadztani, de csak akkor.

A miniszterelnök beszédét nagy tetszéssel fogadták. Kállay Miklós ma reggel érkezett vissza Lillafüredről.

Dr Szabó Árpád egyetemi tanár előadása a Szabad- egyetemen

Dr Szabó Árpád debreceni egyetemi tanár tartott csütörtök délután előadást a Szabadegyetem előadássorozatában, a görög tragédiáról. A mai életéről és a mai közönség érdeklődésétől látszólag távolos tárgykört szellemes megállapításokkal hozta közel a hallgatósághoz, majd Sophokles és Euripides néhány tragédiájának ismertetésével könnyen érthető formában nyújtott fogalmat a görög drámaírás tárgyköréről, eszmévilágáról és a görög sorstragédia lényegéről. A rendkívül élvezetes előadást, sajnos, csak kisszámú közönség hallgatta végig a város háza nem elég jól befűtött közgyűlési termében.

Ujból megállapították a legmagasabb díjakat a borbélyiparban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter ujból szabályozta a borbélyipar legmagasabb kiszolgálási díjait, amelyek február 10-én lépnek életbe. A rendelet a díjakat aszerint állapítja meg, hogy a borbélyiparosok melyik díjosztályba soroltatják magukat. A rendeletet a Budapesti Közlöny pénteki száma közli.

Rejtett kincs — haszna nincs...

Vásároljon búzakötvényt!

Négy földrészen harcolnak Magyarország ellen egy újabb Trianon érdekében a Benes irányítása alatt álló emigrációk

Itt van az ideje, hogy összefoglaljuk a részletesen ismertessük a négy földrészen harcoló magyarellenes emigráció aklamunkáját. Most, hogy a Szovjet nagy keleti offenzívája nyomán a világ valamennyi emigrációja elérkezettnek látja a pillanatot, hogy koncentrált támadást indítson Európa népei ellen, különösen is érdekes számunkra a magyarellenes emigrációk erőfeszítésének névsorának áttekintése. Bárhol is működjenek, az Egyesült Államokban, Londonban, Kairóban vagy a Közelkeleten, a világegyhádság vagy a hosszú jelszavát hirdessék felénk, — egész működésük, minden „felhívásuk”, minden rádióüzenetük rögtön elárulhatja, hogy Benes áll a hatalmas szervezet mögött, a csehszlovák köztársaság volt elnöke diktálja a legszentebb jelszavakkal kezdő magyar emigrációk politikáját is.

A csehszlovák birodalom

Benes nyíltan bevallott célja: a csehszlovák birodalom. Jóllehet, még egyszer sem határozta meg új tákolmányának pontos határait, s egyelőre mélyen hallgat arról, hogy mit szeretne Németország testéből kihalítani, — a magyarellenes követeléseit máris közismertek. Hivatalos lapja, a Nové Československo bejelentette, hogy a cseh emigráció ezúttal nem elégedne meg a régi trianoni határokkal, hanem az új birodalom számára követeli a magyar Mátra-vidéket, a Vác-győri vonalat, továbbá a csehszlovák-jugoszláv korridor is. Ezek szerint Benes át akar kelni a Dunán, s bizonyos stratégiai érdekekre való hivatkozással úgy szeretné meghúzni az új állam határait, hogy Magyarország soha többé ne foghasson fegyvert ellene. Már nem olyan szerény, mint a háború első hónapjaiban volt. A bécsi döntés revízióját „nevetéses semminek” mondja, s minden bizonnyal a Mátra-vidék elszakításával sem elégedne meg.

Emigrációs központja Londonban, a Hotel Brown szállodában székel. Ösze-

Az ő kezébe futnak össze az emigrációs szervezetek jelentései s ő határoz. Ő dönt végső fokán a pillanatnyi helyzet által diktált taktikai fogásokról is. Károlyi Mihály, Vámbéry-Wamberger, Czukor Mór, Kaczér-Katz Illés, Varadi Aladár, Benau Dezső, Pauliny Tóth János, vagy Kunosi-Kohn Iván, — tökéletesen egyremegy. Az alábbi adatok mindenki számára bebizonyíthatják, hogy akármelyik emigrációnak lenne igaza, végül mégis Benes lesz az egyetlen, az igazi győztes.

Hogy a magyarellenes harc rendszertiztán álljon olvasóink előtt, abban a sorrendben ismertetjük a különböző emigrációkat, amely fontosságukat jelenti.

Szinte magától értetődik, hogy legelőször Benes Eduárd emigrációs központjával kell foglalkoznunk.

sen öt alosztálya van emigrációs irodájának s a magyar problémák „megoldására” többek között egy egészen különleges szervezetet létesített. „Csehszlovákiai Magyarok Anglia Szövetségének” keresztelte el ezt a magyar központot, amely azonban nemcsak az egykori köztársaság emigrációs kommunisztáinak és zsidóinak ügyeivel foglalkozik. Ez a szervezet irányítja végeredményben Károlyiék, az amerikai s a közeli keleti magyarellenes emigrációkat is. Vezetője Kaczér-Katz Illés, közismert kommunista, titkárai pedig: Kálmán Mihály, Ferenc László és Varadi Aladár. — mind a hárman zsidók és kommunisták. Ők dolgozzák fel a „magyar anyagot” s ők látják el az egész angol sajtót. Van ennek a londoni irodának egy tulajdonképpen ukrán származású rutén „megbízottja” is Petruscsák Iván személyében, akit azért pénzrel a csehszlovák köztársaság volt elnöke, hogy ha kell, a nagy nyilvánosság előtt is bebizonyíthassa a Ruténföld ragaszkodását.

A farkastorku gróf és a „Londoni Magyarok Demokrata Klubja”

Követlen tőszomszédságukban működik Károlyi Mihály emigrációs irodája. A farkastorku gróf „elnök úrnak” tituláltatja magát s társaságában keresztény embert jóformán sohasem látni. A legfőbb szellemi irányítása alatt álló demokrata klubot egy Radó Sándor nevű emigráns pesti zsidó vezeti s tanán mondani se kell, rendkívül szoros barátságot tartanak fenn mindketten a Hotel Brown-nal. Többesúrosan beigazolt tény, hogy Károlyi Mihályt Benes pénzei és irányítja. Amikor az elmúlt esztendő nyarán Chicagóban megalakították a magyar „ellenkormányt”, nemcsak a szövetséges nagyhatalmak vezetőinek, hanem Benesnek is üdvözlő táviratot küldtek. Az üdvözlő táviratban pedig mint utólag kitűnődött, igazságtalannak neveztek a bécsi döntést, s a trianoni határok helyreállítását követelték.

Bár a magyar emigránsok chicagói kongresszusán megpróbálták „közös nevezőre hozni” az angliai és az amerikai magyar emigráció érdekeit, s Károlyi Vámbéry-Wamberger Rusztemet is bevette kormányába, az angliai és az ame-

rikai magyar emigráció között mégsem sikerült teljes egyetértést teremteni. Károlyi Mihály feltékenyen vigyáz „népszerűségére”, s nem akarja átengedni a vezetést a newyorki emigrációnak. Együttműködni azonban mégis csak kénytelen: Benes szigorúan ellenőriztetni tevékenységét, s a cseh elnök anyagi támogatása rögtön elmaradna, ha nem tartaná be a Hotel Brown-ban működő központi irodától kapott utasításokat.

Jellemző Károlyiék tevékenységére, hogy míg a szövetségesek az összes emigrációs „szabad mozgalmakat” elismerték, a farkastorku gróf Chicagóban alakított ellenkormányt még mindig hiába várja Churchill és Roosevelt elismerő táviratát. Csak eszközként szerepelnek Benes kezében, arról azonban szó sem lehet, hogy ők is egyenrangú tárgyaló félként lépjenek fel a szövetséges kormányokkal szemben.

Legutóbbi, Magyarországhoz intézett felhívását, amelyben mint ismeretes, partizán hadsereg felállításáról beszélt, részletesen ismertette a londoni sajtó is. Károlyi felhívása és levelei azonban

korántsem szerepelnek olyan előkelő helyen, mint például a Benes tevékenységéről szóló jelentések. Több oka is van ennek. Károlyi már megkopott, senki se veszi komolyan, mérsékelte pedig olyan szerényen ostromolja a londoni szerkesztőségeket, hogy azok már unják, s legtöbbször a papirkosárba kü-

Czukor Mór, a „hatalmas”

Mondjunk most néhány szót az amerikai magyarok emigrációjáról, amely tekintve, hogy tagjai különböző pártokra szakadtan élnek, eléggé zavaros képet mutat. Az emigráció kétségtelenül elismert vezetője Vámbéry-Wamberger Rusztem, az egykori budapesti zsidó fiakális, aki a kommuné alatt fontos szerepet játszott. Vele együtt dolgozik Göndör Nánán és Czukor Mór is. Ez utóbbi alakját csak kevesek ismerik az itthoni magyarság. Czukor Mór már évtizedekkel ezelőtt áttette székhelyét Amerikába, s miután ügyesen spekulált, elég szép vagyont is szerzett. Politikai mozgalmakban azelőtt sohasem vett részt, s csak azóta került az érdeklődés előterébe, amióta az Egyesült Államok megszakította a diplomáciai kapcsolatokat Magyarországgal, s az amerikai magyarok zsidóság hozzáfogott a demokrata magyarok szabad mozgalmának szervezéséhez. Czukor Mór pénzügyi forrásai szinte kiapadhatatlanok. Befolyása azonban nemcsak anyagi téren érvényesül. Ő newyorki magyar zsidók hitközségének világi elnöke is, s ilyen alapon baráti kapcsolatok fűzik Stephen S. Wise-hez, az amerikai zsidó hitközség elnökéhez. Newyork város főrabijához is. Czukor Mór tehát mindent ki tud harcolni, s nem is olyan túlzás a barátai által neki juttatott becéző szócseka: Czukor Mór, a hatalmas...

Annak idején az egész magyar sajtó beszámolt arról, hogy amikor Eckhardt Tibor megjelent Newyorkban, az amerikai magyar zsidóság megidézte őt az Uj Fény templomába, s multja miatt különböző vádakkal illették. A vizsgáló bizottság elnöke Czukor Mór volt, aki mintegy három órán át faggatta kérdéseivel a magyar fajvédők egykori vezetőjét.

Czukor Mór nem tagja az úgynevezett magyar ellenkormányoknak, ugyanekkor viszont kétségtelen, hogy ő irányítja Vámbéry Rusztemék egész „társadalmi harcát.” Nagy szerepet játszik még mellette Fényes László, az ismert emigráns újságíró is, aki a jelen pillanatban amolyan sajtófonóki tisztet tölt

Hodzsza, a „gentry ördög”

A csehszlovák emigráció tulajdonképpen a londoni Hotel Brow körül csoportosul. Benesnek azonban Amerikában is több kisebb „emigrációs tüzhelyet” létesítettek, nem is annyira az amerikai csehek és szlovákok ellenőrzésére, hanem a Hodzsza elleni harc eredményes folytatása céljából. Hodzsza ugyanis, miután Svájcban és Párisban át kimentette egész vagyonát Amerikába s miután Londonban mindörökké összevezett Benes-sel, az Egyesült Államokban ütötte fel tanyáját. Míg Benes a kommunista harát megoldást szorgalmazza, Hodzsza a dunavölgyi épek híkes együttműködésének a híve. Nem titkolja azt sem,

dik különböző jelentéseit.

Közvetlen személyi összekötőkapocsként Benes és Károlyi Mihály között Kaczér-Katz Illés szerepel, akit London különböző vendéglőiben gyakran látni a farkastorku gróf társaságában. A Husztról Londonba származott Katz elvtárs természetesen bejáratos a Londoni Magyarok Demokrata Klubjába is. A vitásteéken ott szerepelnek a magyar emigránsokon kívül az osztrákok, a csehek, a szlovákok, s a szabadalmazott ruszinok is. Érdemes egy-egy ilyen baráti összejövetel fotográfiáit áttanulmányozni, a megjelentek hetven százaléka zsidó, s csak a csehek és a szlovákokat képviselik valóban csehek és szlovákok.

be a chicagói ellenkormány oldalára.

Magyarországot Vámbéry-Wamberger Rusztem tagadta meg legkegyetlenebbül. Amikor Károlyi Mihállyal együtt megalakította a „Demokrata Magyarok Szabad Mozgalmát”, táviratot intézett Roosevelt elnökhöz s abban szövegeztet a következőket mondotta: „Igazságosnak látezik, hogy Magyarország a háború befejeztével visszavonuljon a trianoni határai mögé, s szövetségi jogainak teljes elismerésével beilleszkedjen az új demokrata világrendbe”. Vámbéry-Wamberger természetesen nemcsak a magyar emigrációban próbált befolyáshoz jutni. Amikor Amerikába került, összeköttetései révén be szeretett volna kerülni a bostoni egyetemre is. Az amerikai zsidóság támogatja is mozgólódásait. Wamberger azonban nem tudta tisztázni a kommuné alatt játszott szerepét.

Az amerikai magyarság lapjait természetesen korlátlannal felhasználják. Hivatalos lapjuk, a „Szabadság”, amely Fényes László és Vámbéry-Wamberger Rusztem irányítása alatt áll. Ujabbban Göndör Ferenc is odairogatja politikai és irodalmi eszmefuttatásait, — az amerikai magyar olvasók szinte bánatára.

Az amerikai magyar emigráció s a Benesek közti kapcsolatot Kunosi-Kohn Iván biztosítja, aki Pauliny-Tóth Jánossal, a közismert magyarfaló szlovák politikussal együtt legutóbb előadókört tartott az Egyesült Államok középső államaiban. Hozzájuk tartozik tulajdonképpen Bedő (?) úr is, aki Benes amerikai propagandájának legfőbb irányítója. Mint Bedő, munkatársai: a Vogel-fivérek és Benau Dezső, szintén magyarországi származású zsidók. Jobb híján felhasználják a csehszlovák elnök amerikai lapjait is, többek között a New York Daily News is, hogy propagandát fejtsenek ki Magyarországgal szemben. Van nekik angolnyelvű lapjaik is, amelyekkel hétről hétre informálják a hivatalos amerikai közvéleményt. Középeurópa ügyeiről, Benes nagy harcáról s persze, e lapokkal is kivétel nélkül Magyarországgal szemben küzdenek.

hogy helyteleníti Benes magyarellenes politikáját s megegyezést keres a dunavölgyi népek felé. Tulajdonképpen az egykori monarchiát szeretné feltámasztani egy új, demokratikus, föderatív államszövetségben. Mivel az amerikai szlovákok inkább hajlanak Hodzsza, mint Benes felé, elképzelhető, mennyi milliójába kerül Benesnek a Hodzsza elleni harc.

Időnként Mahácsék, az egykori vársellyei plébános, Lichner János, a szlovák kormány volt tagja, Pauliny-Tóth János, Simek Károly és Csaplovics János bukkannak fel Kunosi-Kohn Iván oldalán Ausztriában, hogy tönkretegyék

Hodza agitációjának eredményeit. Ezek az emigránsok nemcsak Benes teljes kiszolgálására vállalkoznak. — abban is megegyeznek a csehszlovák elnökkel, hogy halálosan gyűlölik Magyarországot. Maháček például legutóbb nyíltan is megüzente, hogy amennyiben a szövetséges nagyhatalmak nyerik meg a háborút, majd „Csehszlovákia gondoskodik a magyarság szociális neveléséről s az új cseh állam vezetői vissza a magyar népet a civilizált nemzetek sorába.” Más szóval Maháček Csehszlovákia erkölcsi protektorátusa alá szeretné helyezni egész Magyarországot s a Benes-féle kommunista-demokrata rendszer segítségével szeretné egyszer s mindenkorra kiölni belőlünk a revízió utáni vágyakozásunkat.

Fierling elvtárs, a magyar ipar esküdt ellensége

Nem volna teljes a kép, ha nem emlíkeznénk meg külön is a cseh és magyar moezkvi emigrációról. Benes érdekeit Déner Iván volt cseh miniszter képviseli Moszkva felé s az oldalán tevékenykednek még Nejedly, Fierling és Gottwald elvtársak, mindannyian megrogzított kommunisták. A csehszlovák állam keretein belül Gottwald valamikor esküdt ellensége volt Benesnek s a cseh rendőrség több ízben házkutatást is tartott nála. Még Prágának is sok volt az az ígéregete, amellyel Gottwald Mária a komüntern céljait kiszolgálta. Most már nincsen semmi elvi ellentét köztük s az elnök legutóbbi moszkvai látogatása alkalmával Gottwald elvtárs is ott szerepelt az időközben miniszterré kinevezett Vrubenski elvtársal Benes oldalán.

Bennünket e díszes névsorból különösen Fierling elvtárs, Benes rendkívüli követe érdekel, aki 1943 szeptemberében kijelentette, hogy nem elég egy újabb, második Trianonnal sújtani Magyarországot, hanem tönkre kell tenni a csonkaország iparját is, hogy a magyarság egyszer s mindenkorra elbukjék a középeurópai népek lojalis versenyében. Fierling azt a tanácsot adta Sztalinéknak, hogy zúzzák össze az összes magyar gyárkérményeket, az összes Dunna- és Tisza-hidakat és szoktasák rá a magyarokat a földművelésre. Fierling egyben nagy híve a magyarság ázsiai visszatelepítésének is.

Mint mindenütt az egész világon, természetesen Moszkvában is megvan a szoros együttműködés a cseh és a „magyar emigránsok” között. S mint mindenütt az egész világon, Moszkvában is Benes érdekei az irányadók. A közép-európai kommunista komité élén Gottwald Mária áll, — azt hisszük, nem is kell e tényhez részletesebb kommentár...

Mécs Lászlót ünnepli Ungvár

Ungvár. (MTL) Mécs László 1923 január 1-én Petőfi születésének 100-ik évfordulóján az ungvári Városi Színházban lépett először nyilvánosság elé, hogy verseit, melyek révén akkor már elismert költő volt, maga adja elő. Az ungvári, akkor cseh elnyomás alatt élő magyarság lelkes szeretettel fogadta. Már a múlt évben tervezték a költő ungvári barátai az évforduló megünneplését, azonban a költő édesanyjának halála miatt egy évvel elhalasztották. Most január 22-én rendezik az ungvári Városi Színházban a jubileumi ünnepséget. A város egész társadalma rész vesz az ünnepségen.

Táblai ítélet Rajniss Ferenc és a szociáldemokrata vezetők sajtóperében

Az Összetartás írja: A budapesti királyi büntetőtábla dr. Janovich Tibor elnöklésével esütörtökön folytatta annak a nagyszabású sajtópernek a fellebbviteli főtárgyalását, amelynek vádlottja Rajniss Ferenc országgyűlési képviselő, főszerkesztő.

Rajniss Ferenc annakidején két nagyobb terjedelmű cikkben foglalkozott az azóta felszámolt Általános Fogyasztási Szövetkezet üzleti ténykedésével és ebben a többi között Peyer Károly szociáldemokrata képviselőről és Györki Imre volt képviselőről azt írta, hogy a szövetkezet vezetősége hamisított, lopott, esalt. Azt is írta, hogy az egész ténykedésre a *százszorszeg becsapott és elárult magyar munkásság fizet rá.* A cikk egész tartalma miatt Peyer és Györki feljelentette Rajniss Ferencet. A sajtóperben széleskörű bizonyítási eljárást folytattak le és ennek befejeztével a büntetőtörvényszék Rajniss Ferencet *felmentette az ellene emelt vádalkalmazási vád alól* olyan indoklással, hogy a valóság bizonyítása jelentős mértékben sikerült. Az ítéletben ismertették az iratokat és a perbeszédet is elhangzottak már.

Mosonyi Kálmán, Rajniss védője vitába szállt a főmagánvádlók ügyvédjének előadásával és részletesen foglalkozott azokkal az okokkal, amelyek az Általános Fogyasztási Szövetkezet összeomlását, tönkremenetelét előidézték. Hangsúlyozta, hogy a bizonyítás sikerült és kérte a törvényszéki ítélet helybenhagyását. A perbeszédet után felszólalt Rajniss Ferenc is és kijelentette a leghatározottabban, hogy nem az ő cikkei miatt bukott meg a szövetkezet. Előtte már a liberális lapok sokkal súlyosabban támadták a szövetkezetet és az ő cikkei csak gyenge fuvalatoknak minősíthetők. — Munkásokat védtem, — mondotta — amikor támadtam ezt a szövetkezetet a rablógarázdalkodása miatt. Támadtam a szociáldemokrata szervezetet, mert kibemberek javát akartam szolgálni. Erőteljesebben azért írtam, mert az enyhe szó nem segített. Én, mint újságíró a legjobb lelkiismerettel csak a kötelességemet teljesítettem.

Az ítéletábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét, Rajniss Ferencet négyezer pengő pénzbüntetésre ítélte, az ítélet nem jogerős.

Kihágás a libát koporsóban szállítani

Beszármoltunk arról, hogy Kőnös Antal máramarosszigeti koporsó kereskedő Debrecenben járt koporsót vásárolni. A megvett koporsókat feladta teherárúként, egyet azonban kézi poggyázként akart vonatra adni. A rendőrség feltűnt a különös csomag, megvizsgálta tartalmát s megállapította, hogy 15 kg. libaszirt és négy egész libát akart a koporsókereskedő Máramarosszigetre szállítani. A rendőrség le-

folytatta a nyomozást, amelynek során megállapítást nyert, hogy Kőnös Antal, aki a libát és szirt a hatóságilag megállapított árnál magasabban vásárolta Kohn Hermann kereskedőtől, az nem üzérkedés céljából, hanem saját használatára akarta elszállítani.

A debreceni törvényszék uzsorabíró-sága most foglalkozott az ügygel, Kőnös Antallal szemben vádat ejtett az ügyész és ügye mint engedély nélküli élelmiszer-szállítás egyszerű kihágásá minősült.

Házfelügyelők panasza

Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt Főszerkesztő úr! Tisztelettel kérjük, méltóztatásuk alábbi közleményünknek nb. lapjukban helyet adni.

Nagyvárad városának 1943. február elején hatálybalépett lakásbérleti szabályrendelete pontosan szabályozza a háztulajdonos, a bérlő és a házfelügyelő egymáshoz való viszonyát. Sajnos, azonban nagyon sok háztulajdonos és bérlő úgy értelmezi ezt a rendeletet, hogy annak azokat a szakaszait, amelyek a házfelügyelő jogait írják elő, nem szükséges tiszteletben tartaniok, hanem csupán azokat a szakaszokat, amelyek a házfelügyelő kötelességeit tartalmazzák. Sőt ezen felül egyes háztulajdonosok olyan munkára is akarnak kötelezni a házfelügyelőket, amit a szabályrendelet egyenesen tilt. Hiába tiltakoznak ez ellen a házfelügyelők; a válasz egyszerűen: felmondás, azaz a kifogással, hogy a házfelügyelő nem teljesíti kötelességét. Pedig a díjazott elvart munka megtagadása senki rová-

sára nem írható. A háztulajdonosok folyton arra hivatkoznak, hogy a házfelügyelőnek ingyen lakásuk van. Ezt azonban a törvényes rendelkezések meghatározott munka ellenében írják elő. Nem is beszélve arról, hogy a fentebb hirtetett ingyen lakások, mint ezt a tisztifőorvosj megállapítások is igazolják, öven százalékban egészen telen pince-oduk. Hosszas közbenjárásunkra egyik-másik háztulajdonos hajlandó volt ugyan csekély díjazást adni a házfelügyelőnek, de ez még mindig nem áll a munkájával arányban. Ami pedig a bérlő urakat illeti, köztük is sokan vannak, akik a lakber utáni köl. illetve három százalékos emelést s kapukules utáni járandóságot vonatkozóan megfizetnek. Őket is nagyobb befizetésre kéri-nék.

Fogadja Főszerkesztő úr halás közö- netűnket.

Joó Márton,
a házfelügyelők egyesületének
elnöke.

Dutka Ákos előadása Ady nagyváradi újságíróskodása idejéből

Nemcsak Nagyvárad, hanem az ország figyelme is mind fokozottabban nyilvánul meg a nagyváradi Ady ünnepség iránt, amit tudvalevőleg a nagy költő halálának negyedszázados évfordulóján január 27-én tartanak meg a nagyváradi újságírók rendezésében. A budapesti lapok oldalas cikkeket közölnek a helyszínrre kiküldött munkatársaik tollából a nagyváradi Ady vonatkozásokról és az ünnepély előkészületeiről.

Az Ady-ünnepély műsora a következőkben alakult ki. Az emlékünnepepélyt megnyitja Árvay Árpád országgyűlési képviselő, a nagyváradi Újságíró Egyesület elnöke. Ady-költevényeket Kemény Gizi és Horváth Jenő, Ady megzenésített verseit pedig Antal Erzei, a színház illusztris művészei fogják előadni. Dutka Ákos, az országos nevű költő, a Holnap korszakáról és Ady nagyváradi újságíróskodásának idejéről tart igen értékes és érdekes előadást. Ugyancsak előadást tart Adyról Tabéry Géza is. A műsor utolsó száma Ady A műhelyben című egyfelvonásos színdarabjának előadása lesz, amelyben a színház prózai együttesének legkiválóbb tagjai szerepelnek.

Az előadás, amelyre Budapestről és Magyarországon vidéki városokból is többen jelentették be lejáróvetelüket szellemi kitűnőségeink sorából, 27-én, este 7 órakor kezdődik a Református Kulturpalota dísztermében. Jegyeket ma szombattól kezdve 4, 3, 2 és 1 pengős áron elővételben árúit az Estlap kiadóhivatala.

Bencés matiné nagyváradon

A Katolikus Akció nagyváradi szervezete nevében most hozsátolta ki dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök, a már lapunk hasábjain közölt Bencés matinéra szóló meghívót a következő szöveggel:

„Az ősi magyar Szent Benedek René tagjai s kitűnő folyóiratuk: a Pannonhalmi Szemle kiváló szerkesztőgárdája irodalmi matiné keretében akarják ismertetni a legősibb magyar szerzetesrend szellemét Nagyvárad közönsége előtt.

Az irodalmi matinét a Katolikus Akció Nagyváradi Szervezete rendezi a Katolikus Kőr nagytermében 1944. február 2-án, délelőtt pontosan fél 12 órai kezdettel az alább közölt műsor szerint:

1. Megnyitó.
2. Dr. Mihályi Ernő O. S. B.: Szent Benedek üzenete korunkhoz.
3. Dr. Bánhegyi Jób O. S. B.: a 69 éves Marsányi. A költeményeket szavalja: dr. Selmeczi János ügyvéd.
4. A Szentorsolyarendi leánynevelőintézet énekszámai.
5. Dr. Ványó Tihámér O. S. B.: Háború, idegek, lelkiélet.
6. Dr. Rezek S. Román O. S. B.: Szent Agoston Solilógiái.

Az irodalmi matinéra városunk nagyérdemű közönségét tisztelettel van szerencsém a rendezőbizottság nevében meghívni.

Amint értesülünk a matiné iránt nagy az érdeklődés.

Az előadás látogatása díjtalan.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSU-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Kinevezések a Vöröskeresztben. A MTI jelenti: Magyarország Főminis-
 teri Kormányzó Ura dr. Fernbach Pé-
 ter és vitéz Kiss Istvánt, a magyar Vö-
 röskereszt főnökbizottját Nirusse Ede
 m. kir. gazdasági főtanácsost, dr. Kirki
 Zay Lajost, gróf Széchenyi Károlyt, br.
 Urbán Pált és Lampacher Pált magyar
 Vöröskereszt főnökbizott helyettesé-
 dr. nemcs Örvödy-Meikner Lászlót ma-
 gyar Vöröskereszt megbizottá neve-
 zte ki.

"A VÁNDORLÓ HEGY" Ganghofer
 regénye nyomán készült film, vasárnap
 délelőtt 11 órakor a Belvárosi mozgó-
 ban a Német Lektorátus rendezésében.

VALLÁSOS EST A RÉTI REFOR-
MÁTUSOKNÁL. Az Iskolánküli Nép-
 nevelési előadások sorozatában január
 22-én, szombaton este 6 órakor az Ár-
 pádvezér-úti református templom ta-
 nástermében Bordás István gépipari-
 kolai oktató: "A nemzet jövője és amit
 mindenkinek ismerni kell" címen tart
 előadást. Előadás előtt dr. Szabó Lajos
 lelképásztor tart bibliamagyarázatot.
 Január 23-án, vasárnap délután a réti
 reformátusok Sztáray Mihály ifjúsági
 Önképzőkör vendégszerepel a Nemzeti
 Munkaközpontban. E testvéri találkozó-
 ra a Munkaközpont ifjúságának veze-
 tésege külön meghívót bocsájított ki.

Régiómadás következtében megron-
gálódott a római vízvezeték. Zurich-
 ból jelenti: (B. T.) A római rádió
 közlése szerint szerdai éjjelen a had-
 erő támadást intézett Róma környéke
 ellen. A vízvezeték megrongálódott.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék
ARTA butorüzlet, Pannónia épület,
Bethlen István-utca 2.

LUDVIGH GYULA szénkereskedő
 Nagyvárad, Dante-u. 12. (Árpád ve-
 zérútnál) tisztelettel értesíti a szén-
 igénylő közönséget és közületeket,
 hogy szénkiosztás szombat kivéte-
 lével naponta 8-13 és 14-16 óráig
 — szombaton csakis közületeknek
 — 8-13 óráig lesz eszközölve.

Az ácsmesterek szakosztályának
elnöksége felkéri tagjait, hogy — hó
 24-én, azaz hétfőn délelőtt 11 órára a
 szakosztály helyiségében okvillan je-
 lenjenek meg. Szakosztályi elnök: ifj.
 Péter Lajos.

Húszezer új padlástalakat akarnak
alakítani Budapesten. A főváros vá-
 rorendezési és magasepítési bizottsága
 ülést tartott. Az egyik felelős az egy-
 re fokozódó lakáshiányról beszélt és
 kérte, mindent kövessenek el a hatósá-
 gok, hogy a magánbérházak padlásto-
 reit is lakásokká alakítsák át. Ha
 ilyen átalakítások feltételeit megköny-
 nyítik, rövid idő alatt 20.000 padlástal-
 kással lehet nyhítani a lakáshiányt. —
 Moryay Endre alpolgármester bejelen-
 tette, hogy az illetékes hatóságok fog-
 lalkoznak a padlásterek beépítésének
 kérdésével. A főváros vezetősége is ho-
 lyosli, ha minél több padlásteret lakó-
 sá alakítanak át.

Lényegesen kiterjesztették a csendör-
ség fegyverhasználati jogát a kolozsvá-
ri és marosvásárhelyi kerületben. A
 MTI jelenti: A kormány a csendör-
 ség fegyverhasználati jogát a rendkívüli
 háborús viszonyokra való tekintettel a
 kolozsvári és marosvásárhelyi csendör-
 kerületi parancsnokságok egyes önsé-
 nek működési területén lényegesen ki-
 terjesztette.

Fézl József gyásza. Nagyvárad,
 jan. 21. Súlyos gyász érte Fézl Jö-
 zsefet, az erdélyi vendéglátóipar és
 fürdők felügyelőjét, édesanyja elhun-
 yával.

Öt halálra ítélet kivégeztek a Jilvai
erődben. Bukarestből jelenti: MTI
 Orient rádió: A Jilvai erődben szerda-
 n kivégeztek 5 halálra ítéletet.

Levente-hír! Folyó hó 24-én — hétfőn
 — este fél 7 órakor lesz a Levente
 Egyesület közgyűlése a városháza nagy
 tanácstermében, amelyre ezúton is tisz-
 telettel meghívjuk az érdekelteket és
 szeretettel elvárjuk az egyesületi tagok
 és leventék megjelenését! Táragsoro-
 zat a Levente Otthonban ki van füg-
 gesztve. Elnökség.

A stockholmi gyorsba belefutott egy
tehervonat. Stockholmból jelenti: MTI
 A Német TI jelenti: A svéd lapok jelen-
 tése szerint osztróftökon reggel a dél-
 svédországi Laholm állomáson egy te-
 hervonat belefutott a Stockholm-mal-
 mói gyorsvonatba, amely az állomás-n
 vesztelt. A gyorsvonat postakocsija
 összetört, a tehervonat mozdonya su-
 lyosan megrongálódott. Egy postakoc-
 mazott és a mozdonyvezető életét vesz-
 tette. A szerencsétlenség oka állítólag
 az, hogy elsodort zárófélgömbök a vil-
 lamosított vasúti üzembn nagy káro-
 kát okoztak.

A Hegyikulturházban vasárnap dél-
 előt 10 órakor református koncertet
 lesz. Ugyanott délután 5 órakor a Ka-
 talin-telepi római katolikus kulturház
 fog vendégszerepelni egy szórakoztató
 műsorral.

Az asszonyok makacs bélrekedéséül
 a régóta bevált, tisztán természetes
 „**Ferenc József**” keserűvíz — reggel eh-
 gyomorra egy pohárral bevéve — kö-
 lönösen ajánlatos, mert hashajtó hatá-
 sában feltétlenül megbízható és rend-
 kívül enyhe. Kérdezze meg orvosát!

Emléktáblával jelölik meg Kémeri
Nagy Imre hűregzdi szülőházát. A Tar-
 sadalmi Turul szövetség a szilágyvár-
 megyei Bürgerd községben hazafias ün-
 nepeket rendezett, és emléktáblát he-
 lyeztet el a keleti harctéren hosi halált
 halt Kémeri Nagy Imre honvédezáza-
 dos, a főkölaj ifjúság egykori vezé-
 rének szülőházán. Az ünnepegen köp-
 viselve voltak mindazok a nemzetvé-
 delmi szervezetek, amelyekben Kéme-
 ri Nagy Imre harcos munkát fejtett ki.
 Az ünnepege istentisztelettel kezdő-
 dott, majd az emléktábla előtt, amely
 mellett a járás leventei állottak daz-
 öpséget, dr. Tarnó László, a Társadal-
 mi Turul Szövetség propagandá vezető-
 je mondott emlékbeszédet, amelyben
 Kémeri Nagy Imre szellemes életét
 és hosi halálát idézte. Az ünnepi be-
 széd után a környező falvak kiküldöt-
 tjei szöttek az emléktábla előtt, s eköz-
 ben a szemközti templomtoronyból ta-
 rogatón kurve énekeket játszottak. Az
 ünnepegről a Társadalmi Turul Szö-
 vetség hódoló táviratot intézett a Kö-
 rmányzó Ur. főnagyméltóságához.

KORONA Filmszínház Pénteken utoljára
Gróf Monte Cristo II. rész A bosszú
 Szombattól Vaszary Gábor vígjátéka a **BUBUS**
 Jón: Fény és árnyék

B. LVÁROSI Közkívánatra még egy napig!
 Szombaton utoljára:
A hegyek leánya
 Fényes A., Nagy István, Dr. Hosszu. Greguss
 Vasárnapról: **Erzsébet királyné**

A holnap gépkocsija már készen van
 egy francia mérnök: Gringoire műhe-
 lyeiben. Négyüléses, négyféle sebessé-
 gü, két erős ember fel tudja emelni.
 Súlyja 398 kilogramm, de 400 kiló ter-
 het bír el. Sebessége óránként 90 kilo-
 méter. Sebességét néhány másodperc
 alatt tudja változtatni 20 kilométeres-
 ről 75 kilométeresre. Ára nem több
 mint 15-17.000 békebeli frank. Talán az
 is érdekes lesz, ha eláruljuk, hogy a
 gépkocsi fedele és oldalfalai átlátszók
 lesznek. Az utas az egész vidéket látja
 anélkül, hogy a szél az arcába vágna.
 Az üveg újfajta találmány és pedg
 olyan, hogy rajta keresztül csak egy-
 irányban lehet látni. Így a járókelők
 nem látják azt, aki az autóban ül. Az
 autó motorja 100 kilométerenként csak
 9 liter benzint fogyaszt. De beszéljünk
 arról is, hogy a kocsiiban télen, nyáron
 20 fokos lesz a hőmérséklet és nem
 lesz szükség napellenző szemüvegre.

Befejezéshez közeledik az EMKE szel-
vezése. A Magyar Tudósító jelenti: Ér-
 dekes adatokkal adott számot dr.
 Szathmáry Lajos, az Erdélyi Magyar
 Közművelődési Egyesület ügyvezető al-
 elnöke szervezési munkájukról. Kide-
 rül adataiból, hogy az EMKE munkájá-
 nak az a része, amely tagtoborozásból
 és vidéki szervezetek kiépítéséből ál-
 lott, jobbadán befejeződött. Jelenleg
 körülbelül 200 községi és járási fiók
 működik, ez a szám azonban az év vé-
 gére előrelátásból 6-700-ra növeks-
 zik. Az EMKE tulajdonképpen va-
 gyon a Dél-Erdélyben maradt. Két év
 alatt 200 könyvtárat állított fel az
 Egyesület Erdély különböző községei-
 ben 22.000 ismeretterjesztő füzetet küld-
 ttek szét az Erdély minden részében,
 ezenkívül 40.000 lapot és ugyanannyi
 naptárt többnyire ingyen. Faluvezetői
 tanfolyamokat továbbra is rendez az
 egyesület, amelynek csak Szilágy- és
 Szatmár megye kivételével minden
 megyei szervezete.

Ujból felhasználják a kiseljeztett
tornaszereket. A kultuszminiszter ren-
 deletet adott ki az egyes iskolák által
 kiseljeztett tornaszerek bejelentése
 ügyében. Tekintettel arra, hogy a ne-
 héz anyagbeszerzés miatt ekekor nagy
 akadályokba ütköztek az iskolák torna-
 termek, sporttelepének torna és já-
 tékeszközökkel, valamint öltözőberen-
 dezésekkel való felszerelése és kiegészi-
 tése, a kérdést csak úgy lehet megoldá-
 ni, ha az egyes tanintézetek által kisel-
 jeztett, de javítással használhatóvá
 tehető szereket nyílvánosra veszik.
 Ezeket a kijavított eszközöket azután
 azok között az iskolák, leventegyesü-
 ltek közé osztják szét, amelyek ilyen-
 képen hiányt szenvedtek. Magy. Tű.

A szövetkezetek adománya a kato-
likus diákokonok javára. A Magyar-
 országi Szövetkezetek Szövetsége kebe-
 lében tömörült szövetkezeti központok
 és országos szövetkezeti intézetek 162
 ezer pengőt juttattak az Actio Catholi-
 ca által felállított katolikus diákoti-
 nonok javára. (Magy. Tud.)

Gyászistentisztelet Ciano lelkiüdvéért
 A Magyar Tudósító jelenti: Pénteken
 délelőtt 11 órakor a ferences atyák Fe-
 renciek-téri templomában gyászisten-
 tiszteletet tartottak a tragikus véget ért
 gróf Ciano lelkiüdvéért.

Műkedvelő csillagászati alosztályt
alapít a Természettudományi Társulat.
 A Természettudományi Társulat elha-
 tározta, hogy műkedvelő csillagászati
 alosztályt szervez. Ennek kebelében
 nemcsak a megfelelő előképzettségűek
 számára, hanem mindenki részére, ak.
 a csillagászat iránt érdeklődik, lehető-
 vé kívánják tenni a tudomány megie-
 merését. A műkedvelő alosztály veze-
 tésére Kulín György csillagvizsgáló in-
 tézeti tanárt kérték fel. Az alosztály
 ismeretterjesztés, műhelymunka és tu-
 dományos munka után fogja terjeszteni
 a csillagászat tudományát az érdeke-
 lődők között. Lehetővé teszi számuk-
 ra az égboltozat szemlélését távcsövön
 át, megtanítják a tájékozódást a csilla-
 gos égen a szabadban tett kirándulások
 kapcsán. A műhelymunka keretében
 megtanítják a távcsőépítést, a műszer-
 kezelést, az égitestek fényképezését és
 távcső tükrösiszoló tanfolyamot ren-
 deznek. A távcsővel rendelkező tagok
 résztvehetnek a napfolt számlálásban,
 a hold és a Jupiter megfigyelésében, a
 csillagvizsgálatokban, az üstökösök
 fényképezésében. (Magy. Tud.)

(Isztanbul) A semleges államok épp-
 úgy panaszkodnak a drágulás miatt,
 mint a hádiviselők. Mint a török gazda-
 ságkutató intézet közli, az élelmiszter-
 árak és különféle közszükségleti cikkek
 Törökországban a háború kezdete óta
 150-1000 százalékkal drágultak. A ke-
 nyér 400, a burgonya 700, a vaj 400, a
 cukor 350, a tej 300, a hús 3-400, a ci-
 pó 500, a ruházati cikkek 6-700 száza-
 lékkal drágábbak, mint 1939-ben, a há-
 ború kitérése előtt.

Pórtoljuk
a keresztény
kereskedelmet

Ujabb nappali hetérés a Szent János-utcában

(Nagyvárad.) Tegnap délelőtt egy óra tájban Kallós Árpád Szent János-utca 2. szám alatti esemegek kereskedésének ajtaját és vasrudonnyét ismeretlen tettes, illetve tettesek feltörték. Fél három tájban ment el véletlenül éppen az üzlet előtt Kallós anyósa, özvegy Kurtág Dezsőné, aki észrevette, hogy a rudonnyét felfeszítették kb. 80 cm. magasságban. Az anyós lélekszakadva rohant rendőrré. A futólágos vizsgálat során megállapították, hogy az ismeretlen tettesek a feltört ajtón keresztül hatoltak be az üzlethelyiségbe. Bent valószínűleg megletek három libamáját, magukhoz vették cukorka és csokoládéféleket, továbbá kivették a bezáratlan pénztárfiókból 600 pengő készpénzt. Összes kár 650 pengő.

A rendőrség bevezette a széleskörű nyomozást a vakmerő betörők kézrekerítésére.

Jó kalap helyett ócskát hagyott a fogason a tolvaj

(Nagyvárad.) Bányai Béla tisztviselő tegnap délután egyenyed 5 órakor az OTI székházának egyik emeleti helyiségében hagyta rövid télikabátját és zöld kalapját. Midőn rövid idő múlva, úgy fél 6 óra tájban visszatért, a szobában megdöbbenve tapasztalta, hogy szép, zöld kalapja helyén egy ócska, használt, de szintén zöld kalap lóg árván. — Ugyanis a kabátnak is hiült helye volt azzal a különbséggel, hogy a helyén még ócska sem fityegett. Igen előér lehetett az elszánt besurranó tolvaj, aki ellen különben megindították a rendőrségi nyomozást.

RÁDIÓ

SZOMBAT, JANUÁR 22.
Budapest I.

8.35 Délelőtti muzsika.
10.15 Országos Postaszeneke.
11.15 Guttenberg György szalonzeneke.
11.40 Véghegyi Rezsőné előadása.
12.10 Szórakoztató zene.
13.30 Honvédek üzennek, A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Gaspár Lajos cigányzeneke.
15.00 Szórakoztató muzsika.
15.30 Vitéz Temes Győző dr. beszél Oceániáról.
16.20 Solymosy Lajos tanegyháttese.
17.00 Fény, lelkemnek fény.
18.40 Külügyi tájékoztató.
19.00 Debnányi Ernő zongorázik.
19.25 Hangképek immen-onnan.
19.55 Részletek Buttykay Akos Ezüst-sírály c. operettjéből.
21.19 Kárpáti Auréllal beszélget Révay József.
21.40 Pertis Pali cigányzeneke.
22.45 Táncezene.
23.25 Filmesillagok énekelnek.

Budapest II.

19.00 Mezőgazdasági felőra.
19.30 A Magyarországi Hírlapterjesztő Munkások Dalkara.
22.10 Balettmuzsika.

Pártolja a

keresetény ipart

Száz éves fejlődési különbség van az alföldi és az erdélyi kertészgazdálkodás és termelés között

A Magyar Tudósító jelenti: A földművelésügyi minisztérium és az EMGE szakértői mindent elkövetnek, hogy Erdélyben, de különösen a Székelyföldön a gyümölcs- és a kertgazdaság művelésének szintjét emeljék. Holott még az első világháború idején a székelyföldi kertgazdaság eredményes volt és kitűnő minőségű terményekkel rendelkezett. A megszállás alatt azonban a kertgazdálkodás nivója egyre esökkent és leromlott. Ma a szakértők megállapítása szerint körülbelül 10 éves a termelési különbség a székely kertgazdálkodás és az alföldi termelés között, az Alföld javára. Ezen a nagy különbségen szándékoznak most az illetékesek javítani és évéghől gyümölcs-kertészeti és zöldségtermelési szaktanfolyamokat rendeznek. Az óriási különbség illusztrálására a szakértők kiemelik azt a hanyatlást, ami az

almatermelés tekintetében tapasztalható. Az Alföldön ma már nagy és kielégítő mennyiségben termelnek olyan almát, amely azelőtt csak Erdélyből jött be az országba, ugyanakkor pedig Erdélyben ugyanez az almafaj minőségileg visszafejlődött.

Szolgálatos gyógyszertárak:

III. CSOPORT:

KIGYÓ gyógyszertár, Bémer-tér 1 (Reisz I.) 15-68.

II. RAKOCZI F., Szacsavay-u. 28. (Csanda E.) 17-47.

OROSZLAN gyógyszertár, Mussolini-tér 14. (Mihályi L.) 32-91.

MADONNA gyógyszertár, Sztarove-szky-u. 20. (Dr. Medvigy F. bérlő Peder Vilmos) 33-67.

SPORT

A magyar korcsolyázó élgárda szerepel Nagyváradon

A nagyváradai kétnapos országos korcsolyaverseny utolsó simításait is elvégezte már a rendezőség. A plakátok, fényképek mesziről hirdetik a nagyszabású télisportot, a versenyzők is beneveztek, a közönség elhelyezéséről is gondoskodtak, most már csak az időjárásom mlük, hogy lesz-e megfelelő jég a ritkán látott magas színvonalú jégbemutatóra. A meteorológiai jelentések szerint bizakodni lehet, mert éjjelenként 2-3 foknyi fagyot jósolnak, ami már biztosítaná is a verseny lebonyolítását.

Beszélgöttünk az egyik NAC-vezetővel a várható eredmény felől és ezt a felvilágosítást kaptuk:

— Tegnap reggel futott be a Kor-

esolya Szövetség távirata, melyben jelzi, hogy az ország legjobb műkorcsolyázói is résztvesznek a NAC országos korcsolyaversenyén. Így látni fogjuk Kállay Kritóf, Király Ede, Botond Györgyi, Sárly Éva és Sárly Marika legjobb magyar műkorcsolyázók küzdelmét. De a fővárosi versenyzőkön kívül beneveztek Kolozsvár, Komárom, Kassa és Győr legjobbjai is, köztük a kitűnő győri dr. Csepelával.

A verseny iránt óriási az érdeklődés, ami a jegyek nagy tömegű elővételéből is könnyen megállapítható. De ez természetes is, mert hiszen Nagyvárad sportközönsége még nem volt tanúja ilyen kitűnő mezőnyű korcsolyaversenynek.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Pénteken „Zsuzsó“, szombaton és vasárnap Kiss Manyival „Fekete Péter“

Zsuzsó, az Új Magyar Színház nagy-sikerű vigjáték-ujdonsága pénteken este ismét a színház műsorán van. Péter: Halasi Gyula.

Kiss Manyi felléptével szombaton este, vasárnap délután és este az idény legnagyobb operett-sikere, a Fekete Péter kerül színre. Mérsékelttel felemelt helyárak. Jegyek elővételben már válthatók.

A két kapitány szombaton délután egyenyed 4 órakor, filléres hely-árakkal kerül színre.

Népművelési előadás keretében filléres helyárrakkal hétfőn este a Két kapitány van a színház műsorán. Jegyek a pénztárnál válthatók.

Előkészületben a legnagyobb operett-siker: Egy boldog pesti nyár.

MŰSOR:

Pénteken este: Zsuzsó.
Szombaton délután: A két kapitan.

Szombaton este háromnegyed 7 órakor: Fekete Péter (Kiss Manyival.)

Vasárnap délután és este: Fekete Péter, Kiss Manyival.

Hétfőn este háromnegyed 7 órakor: A két kapitány.

Kedden este 6 órakor: Rigoletto.
Szerdán délután fél 3 órakor: Coppélia, Színigazgató.

Szerdán este 6 órakor: Coppélia, Színigazgató.

Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: Zsuzsó.

Továbbra is érvényben marad a jelszavak, jelvények testésének e'ltitása

A Magyar Tudósító jelenti: Annak idején a kormány rendeletileg tiltotta el: jelszavak, jelvények és felhívások vagyontárgyakra való festését, vagy más módon való alkalmazását. A rendelet alapján az illetékes rendőrhatalóságok a szóbanlévő rendelkezést közhírré tették és annak hatályát a legtöbb helyen 1943 december 31-én állapították meg. Most ugyanezek a közbiztonsági szervek újabb rendeletükben az alapelrendelet érvényét meghosszabbították.

Filmbemutatót rendez a Német Lektorátus

A nagyváradai német Lektorátus vasárnap délelőtti 11 órakor filmbemutatót rendez a Belvárosi Mozgóban. Bemutatásra kerül L. Ganghofer regénye nyomán készült film: A vándorló hegy.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 265

31-es hócsizma, 29-es gyermekcipő kifogástalan állapotban eladó. Schlauch-tér 14. 437

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 431

Brillians gyűrű eladó 8-12, este 7-10 Endrédi-u. 1. II. 7. 441

Kombinált díjóra butor kétszemélyes reklámmal eladó. Hegyessy Márton-u. 4. szám. 439

Varrógép: Neumann, centra 1 bébi-os nő, je karban levő eladó. Targavető-utca 130. 443

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mcjy és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 413

Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. 64

Izletes, szerény háziokoztra női kosztosokat keresek. Özv. Papp Erőllné, Keskény-u. 15. 445

Allást keces

Pesti varró nő házakhoz ajánlkozok Kristófné, Gróf Tisza István-ut 31. 408

Gyermekápolónő nevelőnő állást keres. Cim a kiadóban. 442

Nem katonaköteles nyugdíjas államj tisztviselő irodai állást keres. Cim a kiadóban. 444

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

A szerkesztésért felel: Dr. Paál Árpád főszerekesztő.
A kiadásért felel: Dr. Virág Jeromos főszerekesztő.
Szent László-nyomda R-T. Szeged.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám